

Knokke-Heist. De strandvlo, 5 (1): 12 - 20.

Kapelstraat 3
9890 Ursel.

* * *

BRETAGNEREIS 1-7 APRIL 1989: MOLLUSKENVERSLAG.

R. GOETHAELS

Zaterdag 1 april: Om 14 u. kwamen de vlugste chauffeurs reeds aan in Erqui. Het hotelletje werd vlug verkend, en dan gingen de meest enthousiaste verzamelaars al op weg naar de haven. Het haventje in Erqui is alles behalve proper, maar dat is natuurlijk goed voor Strandwerkgroepers. Je kan er snuisteren op en onder de boten, tussen de netten, tussen de kreeftenfuiken, en ook in de vuilnisbakken. De eerste oppervlakkige verkenningsstocht leverde al wat materiaal op. Tussen de fuiken lagen wel een vijftigtal exemplaren *Ocenebra erinacea*, ook enkele *Chlamys varia*, *Pecten maximus*, en veel *Glycymeris glycymeris*. De vuilbakken waren al van ver te ruiken, maar toch zat er weinig interessant materiaal in. Enkel de Wrattige venusschelp, *Venus verrucosa*, was er massaal te vinden.

Zondag 2 april: Vroeg uit de veren, en het haventje van Erqui verkennen. De meesten gingen het strand op en bekeken het leven op de havenmuren. Op de eerste muur was het leven niet zo rijk als op de tweede muur. *Ocenebra erinacea* kwam er massaal voor, alsook de Verdikte fuikhoren *Nassarius incrassatus*, de Gewone alikruik *Littorina littorea*, de Ruwe alikruik *Littorina saxatilis*, de Stompe alikruik *Littorina obtusata* en *Littorina mariaae*. Naast de *Littorina* familie waren ook de meeste *Gibbula*-soorten van de partij: *Gibbula cineraria*, *Gibbula umbilicalis* en *Monodonta lineata*. Ook de Purperslak *Thais lapillus* was er in grote getale te vinden, alsook de Schaalhoren *Patella vulgata*. Een minder algemene verschijning waren de Koffieboontjes *Trivia arctica*

en zijn gespikkelde vriend *Trivia monacha*. Yves vond er ook enkele exemplaren *Ocinebrina aciculata*. Deze soort is erg gemakkelijk te herkennen, het diertje zelf is immers bloedrood.

Enkelen verkenden liever de haven. Op een bepaalde plaats lagen er duizenden schelpen, waarschijnlijk afkomstig van de visserij: de Wulk *Buccinum undatum*, de Bonte mantel *Chlamys varia*, de Wijde mantel *Chlamys opercularis*, *Pecten maximus* en *Glycymeris glycymeris*. Door de reusachtige hoeveelheid materiaal kon er gezocht worden naar kleur variëteiten: glycymerissen met mooie tekening, hele bruine, bruine met witte vlekken en zelfs enkele lichte-paarse exemplaren werden verzameld.

Wel opvallend is dat al het materiaal in het haventje (alles wat tussen de bootjes ligt) vol zit met Muiltjes *Crepidula fornicata*. Op het strand vond Gust een levende *Pandora inaequalis*. Aan de andere kant van het strand waren er ook enkele rotsen. Deze waren begroeid met Mossels *Mytilus edulis*. Tussen de bysusdraden van de mossels leefden ook enkele kleinere schelpensoorten: Rika vond er verscheidene *Lasaea rubra* en *Cingula cingulis*, alsook een exemplaar *Onoba spec.* en een exemplaar *Odostomia spec.* In de late namiddag volgde nog een verrassing, enkele personen mochten mee op zee met een echte vissersboot. Johan en Rika namen hun kans en vertrokken om 5 uur 's avonds, beladen met potjes, zakjes enz.

Maandag 3 april: 's Morgens 8 uur! Johan en Rika kwamen terug, vermoeid, geschaafd en verkleumd maar toch gelukkig. De buit was niet zo groot als verwacht, veel schelpen zaten er niet in het net: meestal Wulken en de verschillende *Pecten*-soorten (André Pieters, onze *C. varia*-expert beweert echter dat de *varia*'s die op zee gevangen werden mooier gekleurd zijn dan deze die we in de haven gevonden hebben). Op de opgeviste stenen zaten enkele Arkschelpen *Arca lactea*. Gust, Yves, André Pieters en Linda trokken naar Paimpol, maar daar viel kennelijk niets te beleven. Op de terugweg stopten ze dan maar in St. Quay. Daar was het al veel interessanter: er was ook een haventje en daar vonden ze vele levende *Venerupis pullastra*, *Venerupis rhomboides*, *Arcopagia crassa*, *Calliostoma zizyphinum* - ook de witte variëteit *lyonsii* werd

er gevonden. Natuurlijk vond André er weer veel *Chlamys varia* en werden veel van de bovenvermelde algemeen voorkomende soorten er ook gevonden.

De rest van de groep trok naar een plaatsje ten westen van Erqui. Ook daar werden alle "normale" soorten gevonden, vooral veel *Calliostoma*'s en Triviâtjes. Manu vond er tevens één levende *Calliostoma papillosum*.

Johan en Rika hadden geen slaap en trokken dan maar naar het tweede muurtje in de haven van Erqui. Omdat het nu lager water was dan gisteren was daar nog meer te zien: *Ocenebrina aciculata* was er nu massaal te vinden en er zaten ook meer *Trivia*'s. De interessantste vondst was echter een exemplaar van de schelp *Lamelaria perspicua*. Dit diertje leefde daar tussen de Tunicaten. Als je het ziet zou je niet direkt denken dat het een schelp is, want de fijne doorzichtige schelp is uitwendig niet te zien.

Dinsdag 4 april: Buiten giert de wind en de zee staat erg wild, met andere woorden: vliegende storm. De stemming in de ontbijtzaal is triest. Toch besluiten we ons buiten te wagen en trekken we naar St. Cast. Enkel de dapperen wagen zich op het strand. Ze vinden er onder andere *Littorina nigrolineata*. Manu en Bart waren de dappersten onder ons en zij gingen nog een eindje verderop. Ze kwamen fier terug met enkele *Pandora inaequalis*, enkele *Thracia phaseolina* en een dode *Velutina velutina*. Manu was ook bijzonder blij met enkele levende *Ensis ensis*. Ondertussen was de rest van de groep ofwel naar St. Malo, ofwel terug naar Erqui. Enkelen namen nog even een kijk in het haventje, in de voetjes van aangespoelde *Laminaria* vond Johan enkele *Helcion pellucidum*, dit schelpje wordt door onze noorderburen het Discoslakje genoemd (misschien kunnen we er hier in België de Newbeat-slak van maken).

Woensdag 5 april: De storm is vrijwel gedaan en iedereen staat klaar om te vertrekken naar de Verdelet, een eilandje dat slechts met erg laag water vrijkomt. Eerst wandelen de familie Bart Verhaeghe samen met Gustje, Johan en Rika langs het strand van Val André. Opeens stoot een klein Verhaeghetje een ijselijke kreet uit "Kom eens allemaal naar hier, er ligt hier veel aangespoeld!". Dat was inderdaad geen overdrijving,

waarschijnlijk was door de storm de bodem goed omgewoeld waardoor een heleboel organismen vrijkwamen en levend aanspoelden. Ovale slijkschelpen *Lutraria lutraria*, Grote strandschelpen *Mactra corallina*, honderden *Ensis ensis* en evenveel *Pharus legumen* probeerden zich weer in te graven (maar sommigen verdwenen richting België). *Calliostoma papillosum* en *Nassarius reticulatus* kropen massaal over de rotsen en in de plasjes water. *Corbula gibba* verborg zich in het zand; maar niet diep genoeg! Ook *Ensis arcuatus* werd er levend aangetroffen, evenals *Spisula solida*, *Spisula subtruncata* en *Mya truncata*. Op weg naar het eiland vonden we ook nog levende *Acanthocardia echinata*, *Acanthocardia tuberculata*, *Cerastoderma edule*, *Laevicardium crassum* en *Pandora inaequalis*.

Op het eiland zelf werden veel Paardezadels *Anomia ephippium* gezien. Onder de stenen werden één Sleutelgathoren *Diodora apertura*, drie *Raphitoma purpurea* en twee *Arca lactea* ontdekt. Op de Laminaria's leefde ook *Helcion pellucidum*. André Annys wilde eens bewijzen dat een voorzitter ook spieren heeft, en begon ijverig te graven op een zanderige plaats. Algauw haalde hij een *Gari depressa* boven en met behulp van wat zout kwamen ook enkele *Solen marginatus* naar de oppervlakte. Toen het water opkwam ging de rest van de groep ook nog eens kijken wat er zoal aangespoeld was op het strand van Val André. Yves vond een *Lacuna crassior* op aangespoeld Laminaria. Op het zand trof hij nog twee andere Cardiumsoorten: *Parvicardium scabrum* en *Parvicardium exiguum*.

Donderdag 6 april: St. Jacut, iedereen zat al de hele week te dromen over Pholaden, en vandaag gingen we er eindelijk naartoe. Vol enthousiasme gingen we het strand op, de voorzitter en zijn spa op kop. "Vandaag is het heel laag water, het strand lijkt wel oneindig!" De Pholaden vinden was echter niet zo eenvoudig als we dachten, zo'n groot strand en waar zitten die dingen in hemelsnaam! De groep viel dan ook gauw uiteen! Sommigen gingen de rotsformaties wat nauwkeuriger onderzoeken; zij vonden er *Lamelaria perspicua* en *Berthella plumula*. Twee weekdieren met inwendige schelp.

Anderen bekeken de zeegrasvelden. Ook daar leefde een slak met innerlijke schelp, namelijk de Zeehaas *Aplysia spec.* Er werd ook een lege schelp gevonden van *Haminea navicula*, een andere Opisthobranch. In het zand, onder het zeegras leefden ook nog twee tweekleppigen: *Loripes lactea* en *Lucinoma borealis*. Ook levende Olifantstandjes *Dentalium entalis* en *Pandora inaequalis* werden er gevonden. Toen het water weer opkwam, kwam de ganse groep weer samen. In-tussen was een kolonie Pholaden *Pholas dactylus* gevonden. Met een riek werden enkele van de zeer breekbare schelpen naar boven gehaald. Op de wand van de graafgang van *Pholas dactylus* werd tevens een exemplaar van de tweekleppige *Lepton squamosum* aangetroffen.

Als we alles bekijken hebben we zo'n 70 soorten levend aangetroffen, de naaktslakken zijn nog niet behandeld, en ook veel kleinere soorten (Rissoa's, e.a.) liggen op dit moment nog steeds te wachten op determinatie. We kunnen dus besluiten dat de Bretagnereis dit jaar weer een enorm succes geworden is.

Lobelialaan, 5
8400 Oostende.